

Referanseteknikk

- Lær å sitere og henvise til kilder i teksten, ved bruk av referansestilten APA 7.
- Lær å skrive opp kildene i en korrekt litteraturliste.
- Lær å bruke referanseverktøyet i Word.

• Skille mellom egne drøftinger og påstander hentet fra kildene.

• Respektere opphavsrett og åndsverk.

Hvorfor bruke referanseteknikk?

- Et kvalitetstegn når du viser at du har reflektert over kildene du har brukt.
- Formelt krav på høyere utdanning.
- NB! Det finnes mange ulike stiler en kan bruke. Viktig å være konsekvent og holde seg til én den stilen dere skal lære her heter APA (versjon 7).

Eksempel på henvisninger i tekst

Ibsens Et dukkehjem

Et av Ibsens mest kjente og reproduserte stykke er Et dukkehjem, først utgitt i 1879 **(Ibsen, 1991, s. 10)**. Det var det andre av totalt tolv samtidsskuespill, og det var også det store internasjonale gjennombruddet for Henrik Ibsen **(Hagen, 2017).** Konflikten utspiller seg i juletider, med Nora og Torvald Helmer som hovedkarakterer. Stykket skapte stor debatt i sin samtid, konflikten Nora opplevde ble diskutert både i hjemmet, aviser og på klubber. Ekteskapsspørsmålet og forholdet mellom mann og kvinne var to spesielt populære tema som ble diskutert i kjølvannet av Et dukkehjem **(Andersen, 1995, s. 120)**.

Tittelen gir assosiasjoner til ei handling som utspiller seg mellom dukker i et dukkehus der alt tilsynelatende er i den skjønneste orden. Det blir snakket om dukker både i bokstavelig og metaforisk sammenheng flere steder i stykket, noe som forsterker denne assosiasjonen **(Aarseth, 1999)**. (...)

Viktig å huske på!

• Alle kilder skal føres opp og henvises til.

• Dersom du henviser til en kilde i teksten, skal den også være i litteraturlisten, og omvendt.

 Altså, dersom du har en kilde oppført i litteraturlisten skal du ha henvist til den i teksten.

Henvisning i tekst

En henvisning i teksten er kort og avgrenset. Den skal henvise leseren til litteraturlisten hvor du har oppført utfyllende informasjon om kilden du har sitert i teksten. I henvisningen skal du føre opp:

Bok:

Etternavn på forfatter.

Årstall.

Evt. Sidetallet hvor du hentet innholdet fra.

Eksempel: (Ibsen, 1991, s. 10).

Nettside:

```
Etternavn på forfatter.
```

Årstall.

Eksempel: (Hagen, 2017).

Litteraturliste

I litteraturlisten skal du skrive utfyllende informasjon om kilden du har brukt - og disse spørsmålene skal besvares: <u>Hvem</u> står bak kilden, <u>når</u> er den publisert, <u>hva</u> heter den og <u>hvor</u> kan den finnes:

Bok:

Forfatter/skaper/utgiver.

Årstall/dato for publisering.

Tittel på kilden.

Forlag/utgiver (Selskapet som eier og distribuerer teksten).

Eksempel: Ibsen, H. (1991). Et dukkehjem. Gyldendal Norsk forlag.

Nettside:

NB! Oppgi i tillegg nettstedets navn, nettadresse, sist oppdatert (dersom dette finnes, hvis ikke skriv u.å.) og lesedato (<u>for nettsider med innhold som oppdateres hyppig</u>) når du benytter **nettsider** som kilder:

Eksempel: Hagen, E. B. (2017, 11. oktober). Et Dukkehjem. Store norske leksikon. https://snl.no/Et_dukkehjem.

KI – Hvordan henvise og føre i litteraturliste

Henvisning i tekst:

Rettighetshaver/Firma

Årstall

Eksempel: (Microsoft, 2025).

I litteraturlista:

Rettighetshaver/firma

Årstall

```
Tittel på programvare (Versjon)
```

Stor språkmodell

Nettside

Eksempel: Microsoft(2025). Copilot (GPT-4.1) [Stor språkmodell]. https://microsoft.com/copilot

NB! For tekst generert av kunstig intelligens (KI) må du beskrive i teksten din hvordan du har brukt KI-verktøyet, og ta med det du skrev inn og det du fikk ut av verktøyet, eventuelt i et vedlegg.

Sitat, henvisning og litteraturliste

Når vi siterer kan vi bruke <mark>direkte sitat</mark>, eller indirekte sitat (parafrasering). For å vise hvilken kilde sitatene er hentet fra, henviser vi til kilden vi har brukt. Mer informasjon om kilden vil leseren finne i litteraturlisten.

"HELMER. Jeg skulle gladelig arbeide netter og dage for deg, Nora, - bære sorg og savn for din skyld. Men der er ingen som ofrer sin ære for den man elsker. NORA. Det har hundre tusen kvinner gjort" (Ibsen, 1991, s. 91).

Når Helmer sier at ingen har ofret ære som den en elsker, forstår vi at det er nettopp det Nora har gjort for han (Ibsen, 1991, s. 91).

Eksempel på henvisninger i tekst

Ibsens Et dukkehjem

Et av Ibsens mest kjente og reproduserte stykke er Et dukkehjem, først utgitt i 1879 **(Ibsen, 1991, s. 10)**. Det var det andre av totalt tolv samtidsskuespill, og det var også det store internasjonale gjennombruddet for Henrik Ibsen **(Hagen, 2017).** Konflikten utspiller seg i juletider, med Nora og Torvald Helmer som hovedkarakterer. Stykket skapte stor debatt i sin samtid, konflikten Nora opplevde ble diskutert både i hjemmet, aviser og på klubber. Ekteskapsspørsmålet og forholdet mellom mann og kvinne var to spesielt populære tema som ble diskutert i kjølvannet av Et dukkehjem **(Andersen, 1995, s. 120)**.

Tittelen gir assosiasjoner til ei handling som utspiller seg mellom dukker i et dukkehus der alt tilsynelatende er i den skjønneste orden. Det blir snakket om dukker både i bokstavelig og metaforisk sammenheng flere steder i stykket, noe som forsterker denne assosiasjonen **(Aarseth, 1999)**. (...)

Eksempel på litteraturliste

Litteraturliste

Aarseth, A. (1999). Ibsens samtidsskuespill – En studie i glasskapets dramaturgi. Universitetsforlaget.

Andersen, M. M. (1995). *Ibsenhåndboken.* Gyldendal Norsk forlag.

Hagen, E. B. (2017, 11. oktober). *Et dukkehjem.* https://snl.no/Et_dukkehjem.

Ibsen, H. (1991). Et dukkehjem. Gyldendal Norsk forlag.

Henvisninger skal kun inneholde

Etternavn på forfatter/skaper.

Årstall.

Evt. sidetall (om kilden er en bok).

Eksempel: (Ibsen, 1991, s.10).

Dersom du bruker andre kilder, se hvordan du skal referere til disse og mer utdypende informasjon på neste side.

Litteraturlisten skal inneholde:

Bok:

Navnet på forfatter/skaper (etternavnet først!). Årstall. Tittel. Forlag/utgiver. Eksempel: **Ibsen, H. (1991).** *Et dukkehjem.* **Gyldendal Norsk forlag.** Nettside: I tillegg til informasjonen ovenfor oppgi også sis

I tillegg til informasjonen ovenfor oppgi også sist oppdatert, nettsted, nettadresse og lesedato (dersom den oppdateres ofte).

Eksempel: **Hagen, E. B. (2017, 11. oktober).** *Et Dukkehjem.* Store norske leksikon. <u>https://snl.no/Et_dukkehjem</u>.

Nyttige lenker om referanseteknikk

- <u>Velkommen til skolebiblioteket Ålesund</u>
 <u>videregående skole</u>
- <u>APA 7th Kildekompasset</u>
- APA 7th | Søk & Skriv

På PC

På MAC

- 1. Velg "Referanser".
- Trykk på ikonet med en hvit bok som heter "Sitater" (i andre Macversjoner kan det ha andre navn eksempelvis "Behandle").

- 1. Velg "Referanser".
- 2. Velg så "Behandle kilder".

Steg 2

På PC

1. Velg "Ny".

Sett inn 📷	Ribliografi - Sett inn	Merk	Merk
üldebehandling			? ×
Søk		Sorter etter forfatter	
Kilger tilgjengelige i: Hovedliste	Bla gjennom	Gjeldende liste	
	^	letter a	-
	~	igeta	
	4	y	
orhåndsvis (APA):		•	
itat: (Dahl, et al., 2015)			2
Bibliografioppføring:			

På MAC

- Du skal nå ha fått opp en boks på høyre side som bildet viser. Trykk på tannhjulet i nedre høyre hjørne.
- 2. Velg "Sitatkildebehandling".
- 3. Du skal nå ha fått opp boksen under.

Referanser

APA

÷ m.

Matematiki

WordArt Sitater

bbeltklikk for å sette inn i dokument:

4. Velg så "Ny...".

	U Benandie	Biblio
		0
Kildebehandling	1	
Hovedliste Gjeldende liste		
Ibsen, Henrifi; et dukkabjem (1991) Kopier → Ny Siett Lukk		

Steg 3 – Hvordan legge inn bøker (Likt for PC og MAC)

Opprett kilde		? X	Kildebehandling		? ×
			Sø <u>k</u> :	Sorter etter forfatter	~
Bibliografifelt for APA	kildetype Bok	Språk Standard 🗸	Kilder tilgjengelige * Hovedliste	Rediger navn ? X Legg til navn Etternavn: Ryssevik Standard V	^
Forfatter		Rediger	Bibliografifelt for APA	Eornavn: Jostein	
	Forfatter er en organisasjon		· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	c Mellomnavn:	
Tittel				Legg til	
År				Haraldsen, Mette	×
Ву			Forhåndsvis (APA): Vis <u>a</u> lle bibliografife	Ned Siett	
Utgiver			Kode <u>n</u> avn Plassholder1	S DK Avbŋt	^
Vis <u>a</u> lle bibliografifelt				OK Avbryt	
Kode <u>n</u> avn					¥
Plassholder1		OK Avbryt			Lukk

- Sjekk at det står "Bok" som kildetype øverst.
- 2. Velg "Rediger".

 3. Legg inn etternavn, fornavn og eventuelle mellomnavn.
 4. Velg "Legg til" (Dersom det er flere forfattere).
 5. Velg "OK".

)6				2 \	
ę iv				Rediger kilde			<i>?</i> >	<
Rediger kilde		? ×	e	Kil <u>d</u> etype	e Bok 🗸	<u>S</u> pråk Standar	d	∼ ^{fa} c
			fa	Bibliografifelt for APA				
Kil <u>d</u> etype Bok	✓ <u>S</u> pråk Stan	ndard 🗸		Land/region			^	•
Bibliografifelt for APA				* Utgiver /	Aschehoug			
Forfatter Haraldren	n Matta Pussavik Jostain	Padigar		Redaktør		Red	liger	
	n, mette, Ryssevik, Jostein	Keuigei		Årgang				
Forfatte	ter er en organisasjon			Antall årganger				
Tittel Fokus sam	mfunnsfag			Oversetter		Red	liger	
	-			Korttittel				
Ar 2013			n	Standardnummer				
By			ir	Sider				
Utgiver Aschebour	10		2	Utgave	3			
orgiver Aschenous			F î	Kommentarer				
Vis <u>a</u> lle bibliografifelt				K. #			×	
Kode <u>n</u> avn		_		✓ Vis <u>a</u> lle bibliografifelt	* Anbefalt felt			
Har13	OK	Avbryt		Kode <u>he</u> yn Eksempel:	2.	OK	Avbrvt	
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·				Haris				_

- 1. Legg inn tittel, år og forlag.
- 2. NB: Dersom en publikasjon er kommet i flere utgaver, skal utgaveopplysningene oppgis i litteraturlista. Du skal i slike tilfeller oppgi året for den utgaven du har brukt som kilde. Velg da først "Vis alle bibliografifelt", scroll ned til du ser "Utgave", og fyll inn. Hvis boka du har brukt er første utgivelse, oppgis ikke utgaveinformasjon.
- 3. Velg "OK".

Steg 5 - Litteraturliste

For å legge inn litteraturliste etter teksten din:

- 1. Velg "Referanser".
- 2. Velg "Bibliografi".
- 3. Velg første alternativ som heter "Bibliografi".
- For å oppdatere bibliografien, sett musepekeren ved siden av overskriften, velg så "Oppdater sitater og bibliografi".
- 5. Deretter endrer du overskriften fra "Bibliografi" til "Litteraturliste".

Dppdater sitater og bibliografi
 Bibliografi
 Haraldsen, M., & Ryssevik, J. (2013). Fokus samfunnsfag (3. utg.). Aschehoug.

Andre typer kilder – Hvordan legge inn nettartikler/tekster fra internett

ø <u>k</u> :		Sorter etter forfatter			
Opprett kilde				?	\times
Bibliografifelt for AM	Kildetype Webområde V	<u>S</u> pråk	Standard		~
Forfatter				Rediger	
	Forfatter er en organisasjon				
Navn på nettside					
Navn på webområde					
Ar					
Måned					
Dag					
URL-adresse					
Vis <u>a</u> lle bibliografifel Kode <u>n</u> avn E	t ksempel: Kristiansen, Johannes D; Carlsen, Jens		OK	Avbot	
Plassholder1			OK	Avbiyt	

- 1. Gjør steg 1 og 2 som tidligere forklart.
- 2. Når du gjør steg 3, sørg for at at kildetype er "Webområde".
- 3. Velg "Vis alle bibliografifelt".

I.	Opprett kilde		?	×
	Kils	detype Webområde 🗸 Språk Standard		~
	Bibliografifelt for APA			
	* Forfatter	Hagen, Erik Bjerk	Rediger	^
		Forfatter er en organisasjon		
	 Navn på nettside 	"Et dukkehjem"		
	* Navn på webområde	Store norske leksikon		
	Redaktør		Rediger	
	Produsentnavn		Rediger	
	Produksjonsselskap			
	 Ar 	2017		
	 Måned 	oktober		
	 Dag 	11		
	Besøksår	2019		
	n	mare		~
	✓ Vis <u>a</u> lle bibliografifelt	* Anbefalt felt		
	Kode <u>n</u> avn Ekser	mpel: 2006		
	Hag17		AVD	уt
				_

- 4. Fyll ut alle anbefalte felt merket med rød stjerne.
- NB! Husk også å fylle ut når du leste artikkelen dersom den oppdateres ofte: "Besøksår - besøksmåned - besøksdag".
- 6. Velg "OK".

Andre typer kilder

- Dikt, noveller, artikler i papirformat skal legges inn på samme måte, men som kildetype: "Del av bok".
- Er du usikker på hvordan du skal referere og hva du skal ha med?
 - Besøk "Kildekompasset": <u>APA 7th –</u> <u>Kildekompasset</u>

• LEGG INN 1 LÆREBOK OG 1 KILDE FRA INTERNETT.

Målene for økten

- Lære å sitere kilder i teksten, ved bruk av referansestilen APA 7.
- Lære å skrive opp kilder i en litteraturliste.
- Lære å bruke referanseverktøyet i Word.

Av Ålesund vgs skolebibliotek

Lykke til!

